

PA 16 - överenskommelse om byte från Avdelning II till Avdelning I

Pensionsavtalet PA 16 är indelat i två avdelningar. Arbetstagare födda 1988 och senare omfattas av Avdelning I medan arbetstagare födda 1987 och tidigare omfattas av Avdelning II.

Bra pension oavsett avdelning

Avdelning I och Avdelning II är båda fullgoda pensionsplaner men med olika sätt att tjäna in pension, främst vad gäller lönedelar över det s.k. taket. Det innebär bl.a. att lönedelar av en månadslön som överstiger vad som motsvarar 7,5 inkomstbasbelopp per år (drygt 38 400 kr/mån 2017) i Avdelning II ger förmånsbestämd pension och i Avdelning I premiebestämd pension. Huruvida pensionen i det enskilda fallet skulle bli bättre eller sämre i någon av avdelningarna går inte att säga. Det beror helt på arbetstagarens lön, löneutveckling, anställningstid i staten, kapitalförvaltning etc. Prognoser som säkert bedömer storleken av en viss pension vid pensionering är mycket svåra att göra.

Byte från Avdelning II till Avdelning I

Enligt Avdelning I, 1 kap. 3 § kan en arbetsgivare och en arbetstagare född 1987 eller tidigare komma överens om att arbetstagaren ska omfattas av Avdelning I. En sådan överenskommelse kan träffas i tre fall:

- om arbetstagaren inte i tidigare eller nuvarande anställning har omfattats av förmånsbestämd ålderspension enligt Avdelning II, PA 03 eller andra statliga pensionsbestämmelser.
- undantagsvis om en arbetstagare har omfattats av förmånsbestämd ålderspension med ett kort intjänande, maximalt fem år, av sådan ålderspension enligt statliga pensionsbestämmelser.
- då förutsättningarna i andra eller tredje stycket inte är uppfyllda kan arbetsgivare och arbetstagare träffa en sådan överenskommelse om det finns särskilda omständigheter som talar för det.

Enligt arbetsgivarnyckeln till PA 16 (som finns på Arbetsgivarverkets webbplats) utövas befogenheten enligt den första punkten i princip av den enskilde arbetsgivaren (medlemmen i arbetsgivarverket). När det gäller den andra punkten utövas arbetsgivarens befogenhet av den enskilde arbetsgivarens först efter *samråd* med Arbetsgivarverket. Avseende punkten tre är det Arbetsgivarverket som utövar arbetsgivarens befogenhet. Arbetsgivaren är **inte** skyldig att ingå en överenskommelse med en enskild arbetstagare, det är enbart en möjlighet.

En möjlighet – ingen regelmässighet

Möjligheten att överenskomma om byte mellan avdelningarna i pensionsavtalet har i första hand syftet att bidra till kompetensförsörjning. Möjligheten ska t.ex. ge ökad flexibilitet då arbetsgivaren rekryterar för en kortare tid från en annan arbetsmarknadssektor eller kanske för en tillfällig anställning av en arbetstagare från ett annat land. Syftet är inte att arbetsgivaren mer regelmässigt ska överenskomma med arbetstagare eller grupper av arbetstagare om byte från Avdelning II till Avdelning I. Arbetsgivaren bör också särskilt beakta att byten från Avdelning II till Avdelning I får direkt påverkan på statsbudgeten till följd av skillnaderna i förvaltningen av förmånsbestämd respektive premiebestämd pension.

Att särskilt beakta

När arbetsgivaren och arbetstagaren gör en överenskommelse om byte från Avdelning II till Avdelning I omfattar bytet arbetstagarens *samtliga anställningar i staten nu och i framtiden*. För den arbetstagare som samtidigt har flera anställningar hos olika statliga arbetsgivare omfattar bytet samtliga anställningar. Den överenskommelse som en arbetsgivare gör kan följaktligen få effekt för andra arbetsgivare inom den statliga sektorn. Innan arbetsgivaren träffar sådan överenskommelse behöver denne kontrollera om arbetstagaren har andra anställningar inom statlig sektor. Om så är fallet behövs samverkan mellan myndigheterna innan överenskommelse träffas.

Eftersom en överenskommelse gäller för samtliga anställningar i staten – även framöver kan det vara direkt olämpligt att ingå en sådan med en arbetstagarens som anställts mycket tillfälligt såsom vid feriearbete, korta tillfälliga vikariat, intermitterant anlitade etc.

Ett byte kan påverka arbetsgivarens pensionskostnader både positivt och negativt. Exempelvis är avsättningen till premiebestämd pension på lönedelar under taket olika. Kontantprincipen innebär också att retroaktiva lönebetalningar kan få påverkan på arbetsgivarens kostnader för premiepensionen i Avdelning I.

Premier för förmånsbestämd pension i Avdelning II är olika beroende på hur den enskilda arbetstagarens karriär sett ut. Vidare finns skillnader mellan Avdelningarna till följd av att bl.a. delpensionsavtalet inte är tillämpligt enligt Avdelning I samt att lägre pensionsåldrar inte återfinns i den avdelningen.

Administrativ hantering

En överenskommelse gäller från det datum som parterna kommer överens om. Dock tidigast två månader efter att överenskommelsen ingåtts. Detta under förutsättning att SPV erhåller blanketten senast månaden före den då den ska träda ikraft. Du som arbetsgivare behöver tillse att överenskommelsen registreras hos SPV.

Arbetsgivaren måste även tillse att premier som förs över till SPV efter bytet förs över som premier enligt Avdelning I.

Information och blanketter för byte från Avdelning II till Avdelning I kommer att kunna beställas av arbetstagaren genom SPV:s hemsida.